

Czas na zmianę systemu gospodarki odpadami

Parlament zakończył prace nad nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, co oznacza konieczność dostosowania gminnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi do nowych rozwiązań prawnych.

W artykule „»Czystościówka« w Sejmie nadal z wątpliwościami”, opublikowanym w lipcowym numerze „Przeglądu Komunalnego”, próbowano określić prawdopodobny przebieg prac parlamentarnych nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, zakreślając w szczególności potencjalne obszary sporów w tym zakresie. Zakończenie 19 lipca 2019 r. parlamentarnych prac nad tym projektem i uchwalenie ustawy nowelizującej pozwala na skonfrontowanie przedstawionych uprzednio przypuszczeń z rzeczywistym przebiegiem prac parlamentarnych.

Nieruchomości niezamieszkałe

Zgodnie z przewidywaniami, głównym obszarem sporu w trakcie prac nad projektem ustawy nowelizującej były nieruchomości niezamieszkałe. Należy przypomnieć, iż w tym zakresie na przestrzeni ostatnich miesięcy Ministerstwo Środowiska prezentowało najróżniejsze koncepcje. W pierwotnym projekcie ustawy nowelizującej, z sierpnia 2018 r., Ministerstwo proponowało, aby gminy obligatoryjnie organizowały odbiór odpadów komunalnych od wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. Proponowane w tym zakresie zmiany miały na celu, zdaniem Ministerstwa, „uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi”. W ocenie resortu dotychczasowe rozwiązania mogły powodować „nieprawidłowości polegające, na braku

realizacji tego obowiązku (obowiązku samodzielnego zawierania umów na odbiór odpadów – przyp. M.K.), jak również nielegalnym porzucaniu odpadów komunalnych”. W kolejnej wersji projektu ustawy nowelizującej Ministerstwo wycofało się z tej propozycji tylko po to, by za chwilę zaproponować skrajnie odmienne rozwiązanie, zakładające dobrowolność właścicieli nieruchomości niezamieszkałych w zakresie objęcia gminnym systemem odbioru odpadów komunalnych. Ostatecznie Ministerstwo Środowiska wypracowało kompromisowe rozwiązanie, zaakceptowane następnie przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, zakładające, że właściciele nieruchomości niezamieszkałych w określonych okresach będą mogli składać oświadczenia o rezygnacji z gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych. Takie rozwiązanie znalazło się w projekcie ustawy nowelizującej, skierowanym do Sejmu.

W toku prac parlamentarnych do Sejmu trafiło pismo Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców z 13 czerwca 2019 r., w którym zaproponował on powrót do wcześniejszego rozwiązania i wprowadzenie do ustawy przepisu, zgodnie z którym „Przystąpienie właściciela nieruchomości, na której nie zamieszkuje mieszkańcy, do zorganizowanego przez gminę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest dobrowolne i następuje na podstawie zgody właściciela nieruchomości wyrażonej w formie pisemnej”. Rzecznik proponował jednocześnie wykreślenie z projektu ustawy nowelizującej propozycji rządowych w tym zakresie, a także wprowadzenie przepisu przej-

ściowego, zgodnie z którym: „Jeżeli rada gminy podjęła uchwałę, o której mowa w art. 6c ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 (tj. u.c.p.g.), zgoda, o której mowa w art. 6c ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 (tj. u.c.p.g.) powinna być uzyskana w terminie trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. ustawy nowelizującej)”. Zdaniem Rzecznika, przepis ten miał „rozstrzygnąć jak stosować powyższy przepis art. 6c ust. 2 w przypadku gmin, które już podjęły uchwałę o objęciu systemem komunalnym nieruchomości niezamieszkałych”. Jednocześnie Rzecznik wprost przyznał, że „jego brak spowodowałby, że w gminach, gdzie w niedawnym okresie zawarte zostały umowy na odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych, zarówno ich użytkownicy, jak i przedsiębiorcy branży gospodarki odpadami byłiby pozbawieni dostępu do rynku aż do końca obowiązywania tychże umów”.

Inicjatywa Rzecznika spotkała się z częściową aprobatą ze strony ministra środowiska, który w trakcie połączonego posiedzenia sejmowych Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa 2 lipca 2019 r. przedstawił poprawkę dotyczącą nieruchomości niezamieszkałych, zgodną z propozycją Rzecznika. Minister nie wniosł przy tym o zmianę przepisów przejściowych i dodanie przepisu przejściowego zaproponowanego w ww. piśmie Rzecznika. Poprawka ministra została przyjęta przez Sejm w uchwalonej ustawie nowelizującej.

Na etapie prac senackich ogólnopolskie organizacje samorządowe starały się przekonać senatorów do zmiany